

Eläkebarometri 2021

Sakari Nurmela, Kantar TNS Oy

Tutkimuksen toteuttaminen

Aineiston kerääminen ja kohderyhmä

Tutkimukseen vastanneet edustavat maamme 18–79-vuotiasta väestöä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat).

Kyselyyn vastasi 1 003 henkilöä 3.–14.5.2021 välisenä aikana.

Haastattelut kerättiin tietokoneavusteisin puhelinhaastatteluin osana Kantar TNS Oy:n puhelinomnibustutkimusta.

Tulosten tilastollinen virhemarginaali on noin $\pm 3,1$ prosenttiyksikköä.

Tutkimuksen sisältö

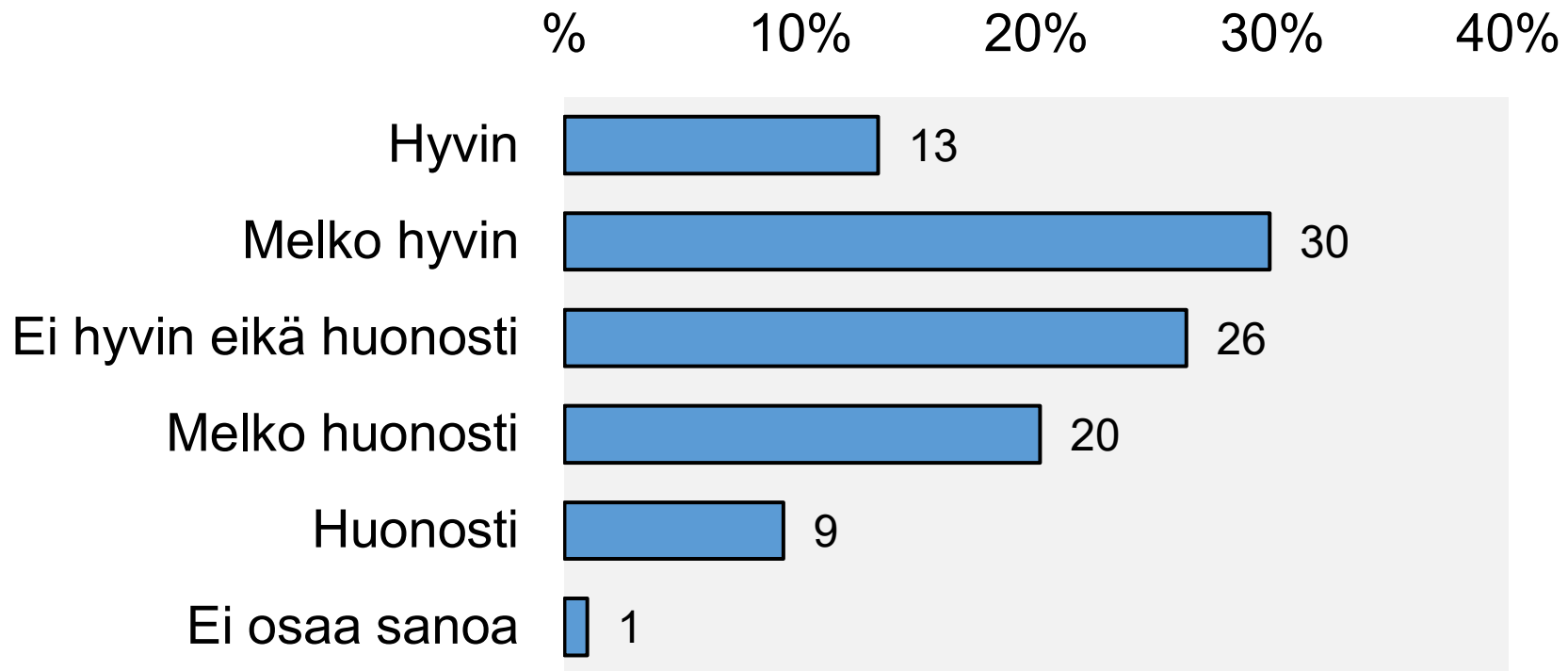
Tutkimuksessa käsiteltiin mm. seuraavia teemoja:

- eläketurvan tunteminen,
- käsitykset omista toimeentuloedellytyksistä eläkeaikana,
- eläkkeisiin liitetyt mielipiteet,
- eläkkeisiin liittyvät periaatteelliset asiat,
- eräiden toimenpiteiden kannatettavuus tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa,
- paras ja huonoin toimenpide,
- koronapandemian vaikutukset eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen ja omaan talouteen.

Keskeisiä tuloksia

Eläketurvan tunteminen

Eläketurvan tunteminen. Tuntee... (%), n=1003

Eläketurvan tunteminen – havaintoja

Tietämys on pysynyt suunnilleen entisellä tasollaan.

Ikä ja sukupuoli ovat merkittäviä koettuun tietämykseen yhteydessä olevia tekijöitä. Miehistä lähes puolet (48 %) ja naisista 37 prosenttia tuntee eläketurvaa hyvin tai melko hyvin. 65-vuotiaiden enemmistö (61 %) on asiasta kohtuullisesti perillä, alle 25-vuotiaista vain 16 prosenttia.

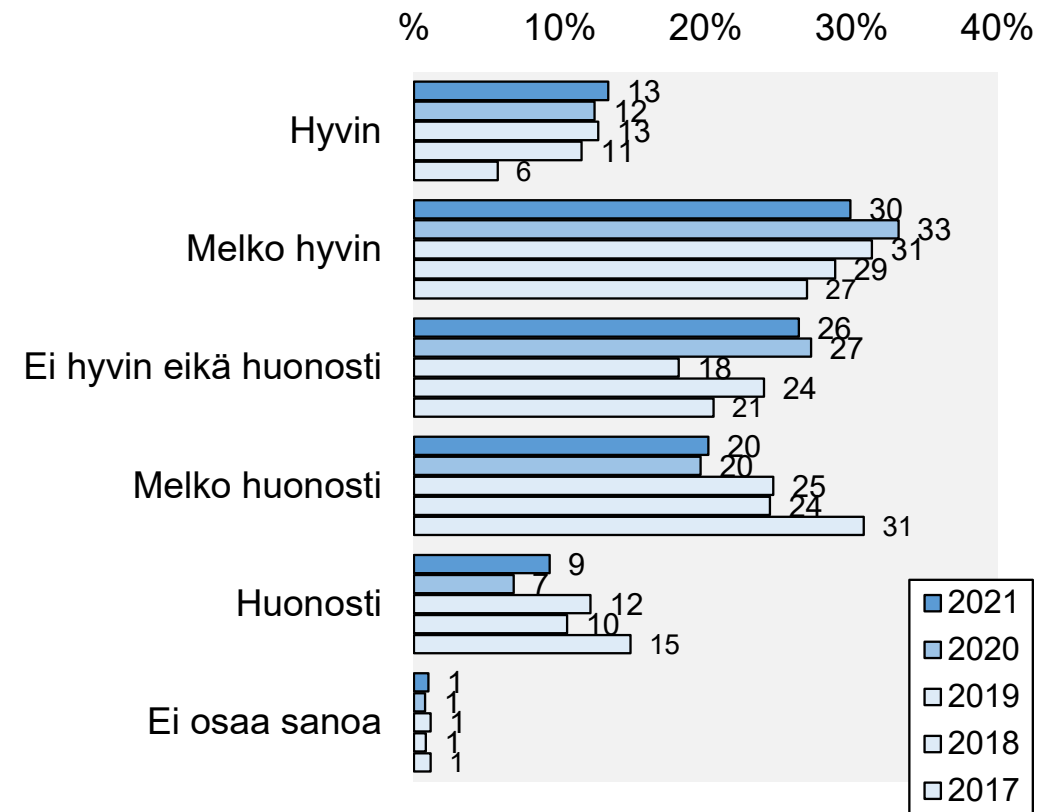
Eläkeläiset tuntevat eläketurvaa paremmin kuin muut ryhmät.

Myös yrittäjät ja toimihenkilöt kokevat useammin tuntevansa eläketurvaa melko hyvin tai hyvin. Työntekijät, opiskelijat ja työttömät taas ovat esimerkkejä päinvastaisesta.

Lisäksi vaikuttaa siltä, että hyvät taloudelliset resurssit indikoivat keskimääräistä laajempaa tietämystä.

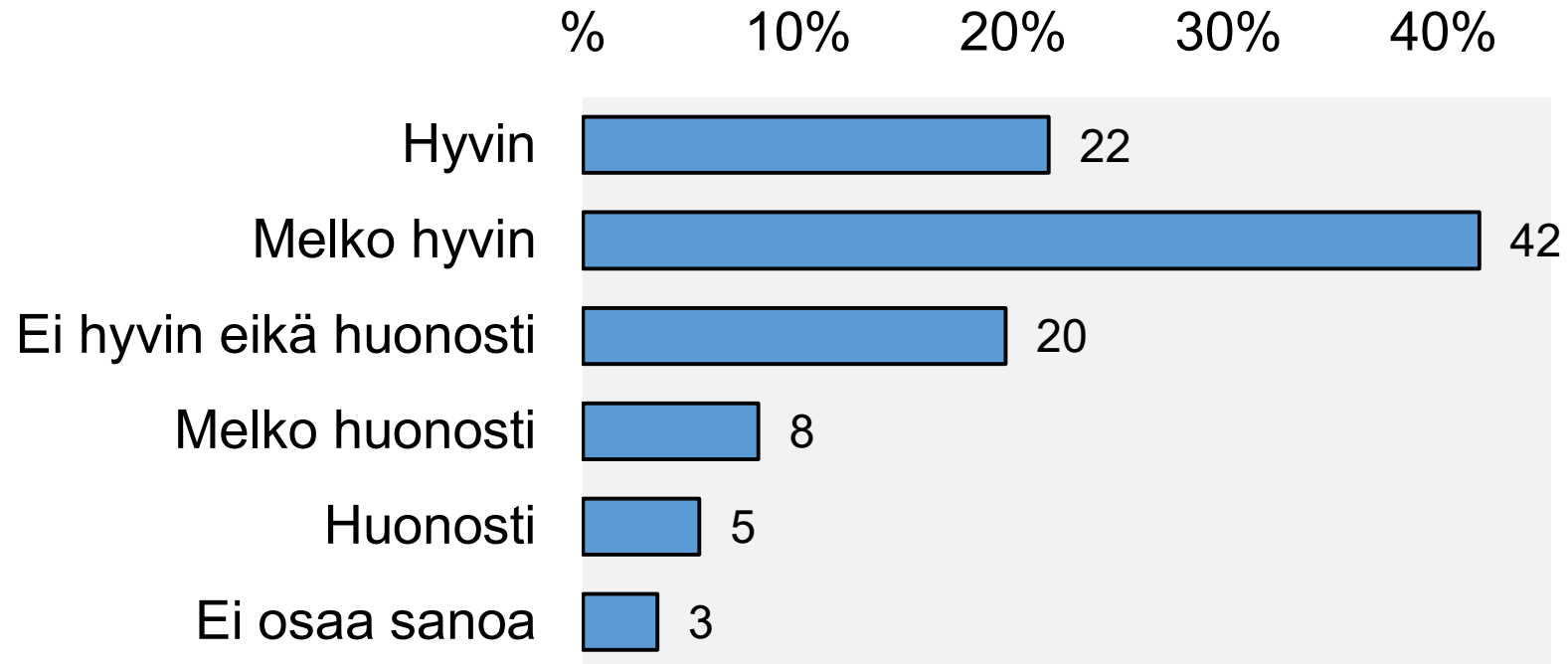
Silti on todettava, että huonoksi tai melko huonoksi tuntemisensa arvioivien osuus on melkein pä missä tahansa väestöryhmässä melko suuri.

Eläketurvan tunteminen. Tuntee... (%),
n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

Toimeentulo eläkeaikana

Kuinka hyvin arvioi tulevansa toimeen eläkeaikana
(%), n=1003

Toimeentulo eläkeaikana – havaintoja

Tuore tulos on varsin samankaltainen kuin aiemmin mitatut. Erot aiemmin toteutettuihin tutkimuksiin ovat hyvin vähäiset.

Suurituloisimmista talouksista löytää suhteellisesti ottaen eniten niitä, jotka arvioivat toimeentulomahdollisuutensa hyväksi.

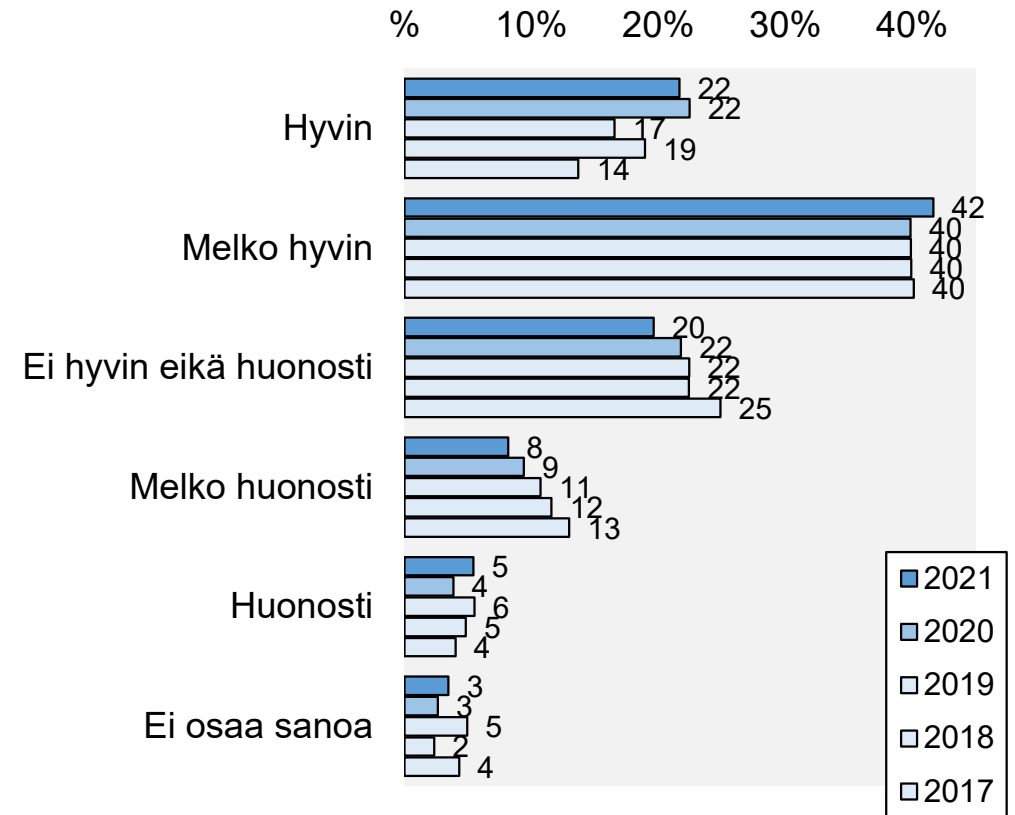
Silti melkein pä kaikissa tutkituissa väestöryhmissä ajatus hyvästä tai melko hyvästä toimeentulosta on vallitseva.

Pienituloisimmistakin puolet pitää eläkeiän toimeentuloaan vähintään hyvänä tai melko hyvänä.

Eri ikäryhmistä yli 65-vuotiaat suhtautuvat toimeentulon riittävyyteen kaikkein optimistisimmin. Myös alle 25-vuotiaista keskimääräistä useampi arvelee tulewansa eläkeaikana hyvin tai melko hyvin toimeen.

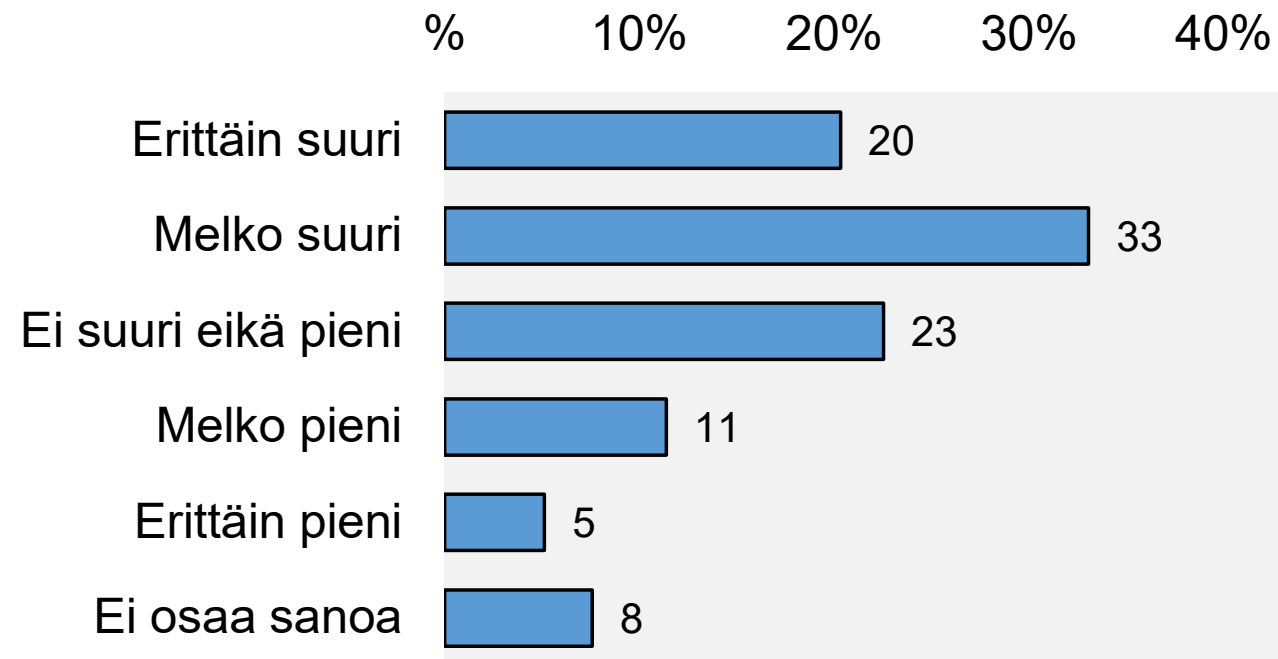
Näiden väliin jäävät ikäryhmät (ja niistä varsinkin 50–64-vuotiaat) eivät ole asiasta aivan yhtä varmoja. Silti heistäkin selvästi useampi näkee tulevaisuutensa tältä osin enemmän myönteisenä kuin kielteisenä.

Kuinka hyvin arvioi tulewansa toimeen eläkeaikana (%)
(%), n=1003, 1005, 1003, 1004, 1002

Lakisääteisten eläkkeiden merkitys

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossaan (%), n=1003

Lakisääteisten eläkkeiden merkitys – havaintoja

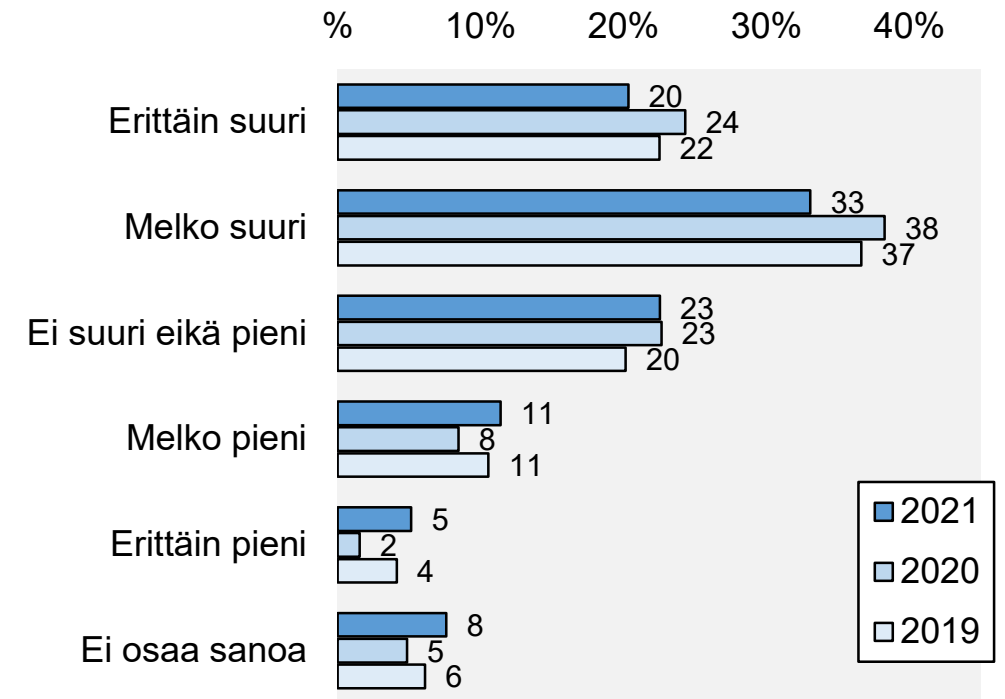
Tuore tulos ei eroa kovin paljon kahdesta edellisestä mittauksesta. Silti voi todeta, että nyt jonkin verran harvempi kuin aiemmin pitää lakisääteisten eläkkeiden merkitystä suurena.

Yli 50-vuotiaat kokevat useammin lakisääteisten eläkkeiden merkityksen olevan erittäin tai melko suuri oman eläkeaikansa toimeentulossa verrattuna nuorempiin vastaajiin.

Eläkeläiset itse, korkeammin koulutetut, alemmat ja ylemmät toimihenkilöt sekä keskimmäisiin tuloluokkiin kuuluvat voi mainita samasta syystä.

Kuinka suureksi arvioi lakisääteisten eläkkeiden merkityksen eläkeajan toimeentulossaan (%),

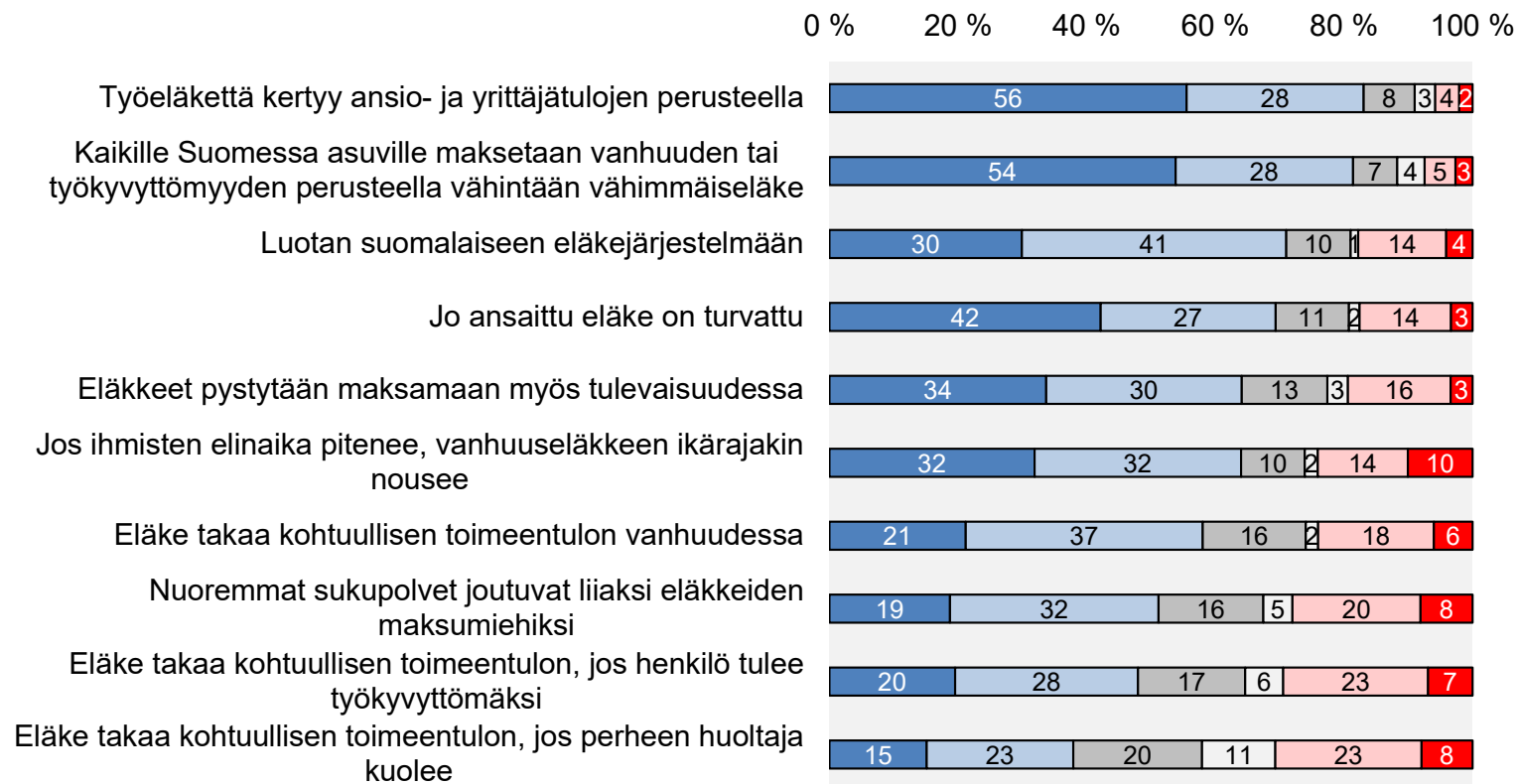
n=1003, 1005, 1003

Eläkemieli

Eläkkeisiin liittyviä mielipiteitä (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin samaa mieltä
- Jossain määrin eri mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eläkemieli piteet – havaintoja

Enemmistö uskoo, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa. Luottamus eläkejärjestelmään on pysynyt melko korkealla.

Joukon vanhimpien luotto maamme eläkejärjestelmään on selvästi vahvempaa kuin keski-ikäisten. Yli 65-vuotiaista yhdeksän kymmenestä sanoo luottavansa siihen. Ikäluokan enemmistö kertoi olevansa asiasta täysin tätä mieltä.

Eläkeläiset, ylemmät ja alemmat toimihenkilöt sekä opiskelijat luottavat useammin eläkejärjestelmään kuin muihin ammattiryhmiin kuuluvat. Yrittäjät ja työntekijät puolestaan luottavat harvemmin eläkejärjestelmään.

lökkäillä on suurin luottamus siihenkin, että eläkkeet pystytään maksamaan myös tulevaisuudessa.

Matalammin koulutettujen odotukset ovat useammin myönteisiä verrattuna korkeammin koulutettuihin.

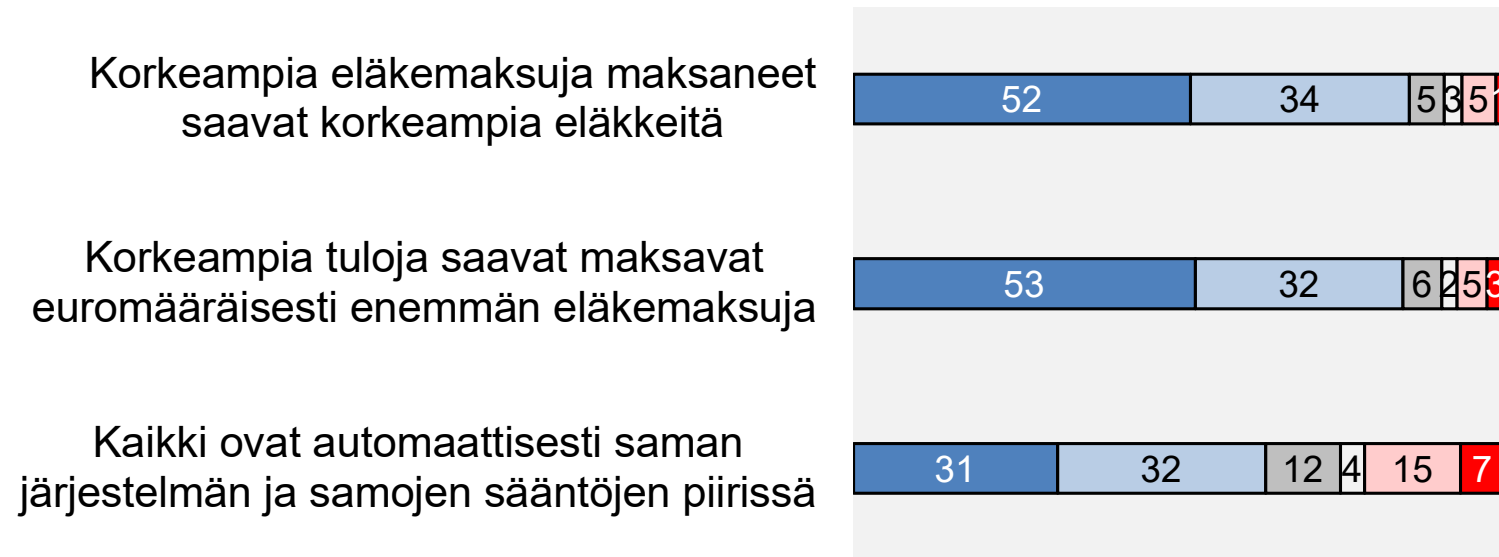

Eläkkeisiin liittyviä periaatteita

Pitääkö seuraavia periaatteita kannatettavina (%), n=1003

- Täysin samaa mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

0 % 20 % 40 % 60 % 80 % 100 %

Eläkkeisiin liittyviä periaatteita – havaintoja

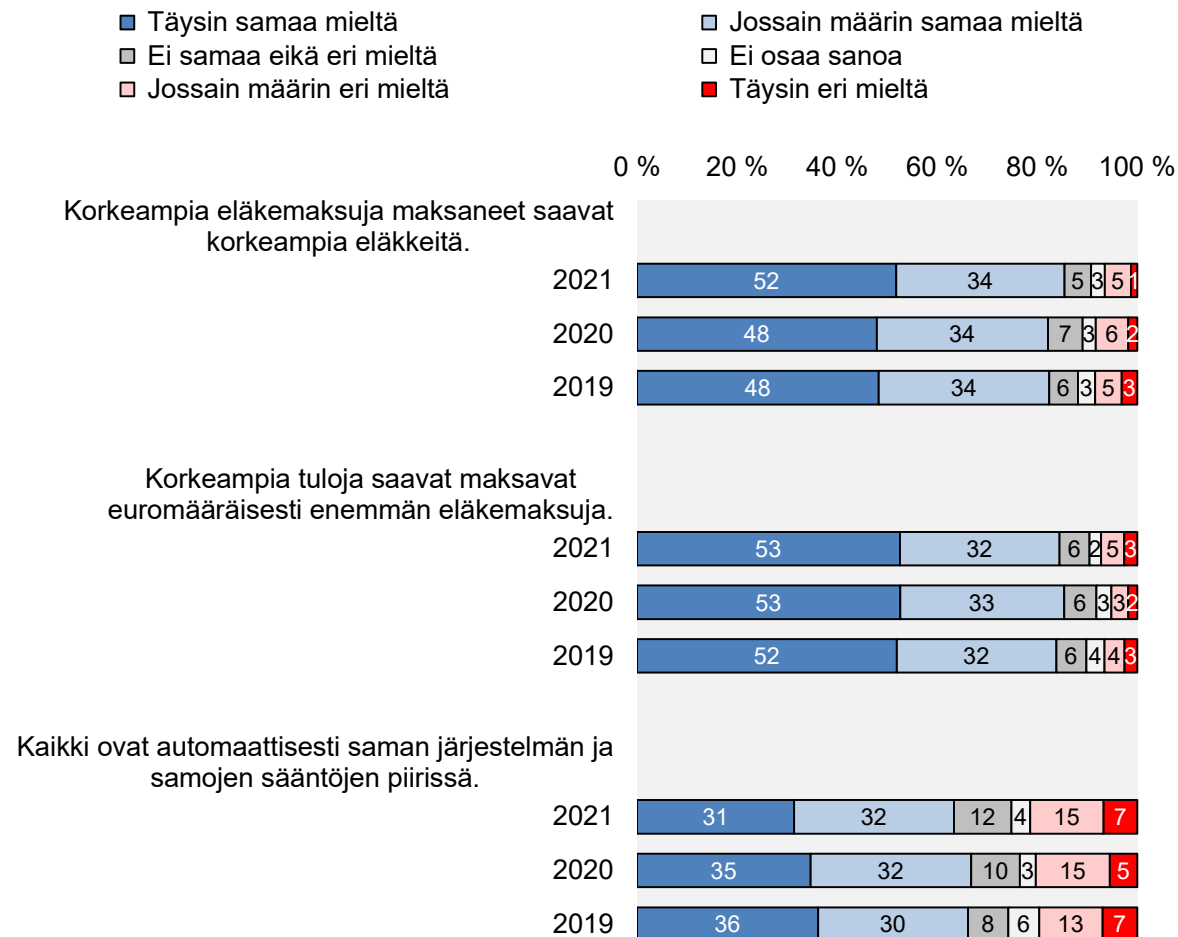
Näkemykset kolmen periaatteen kannatettavuudesta ovat pysyneet samalla tasolla aiempiin vuosiin nähden.

Miehet, 50–64-vuotiaat, toimihenkilöt, yrittäjät ja eläkeläiset sekä eniten ansaitsevat ovat keskimääräistä useammin täysin samaa mieltä siitä, että periaate "korkeampia eläkemaksuja maksaneet saavat korkeampia eläkkeitä" on kannatettava.

Kannatus periaatteelle, että korkeampia tuloja saavat maksavat euromääräisesti enemmän eläkemaksuja nousee iän myötä. Myös ylemmät toimihenkilöt, eläkeläiset ja korkeampia tuloja saavat kannattavat tätä periaatetta useammin.

Miehet ja opiskelijat pitävät useammin kannatettavana periaatetta, että kaikki ovat automaattisesti saman järjestelmän piirissä, kun taas yrittäjät voi mainita päinvastaisesta syystä.

Pitääkö seuraavia periaatetteita kannatettavina (%), n=1003, 1005, 1003

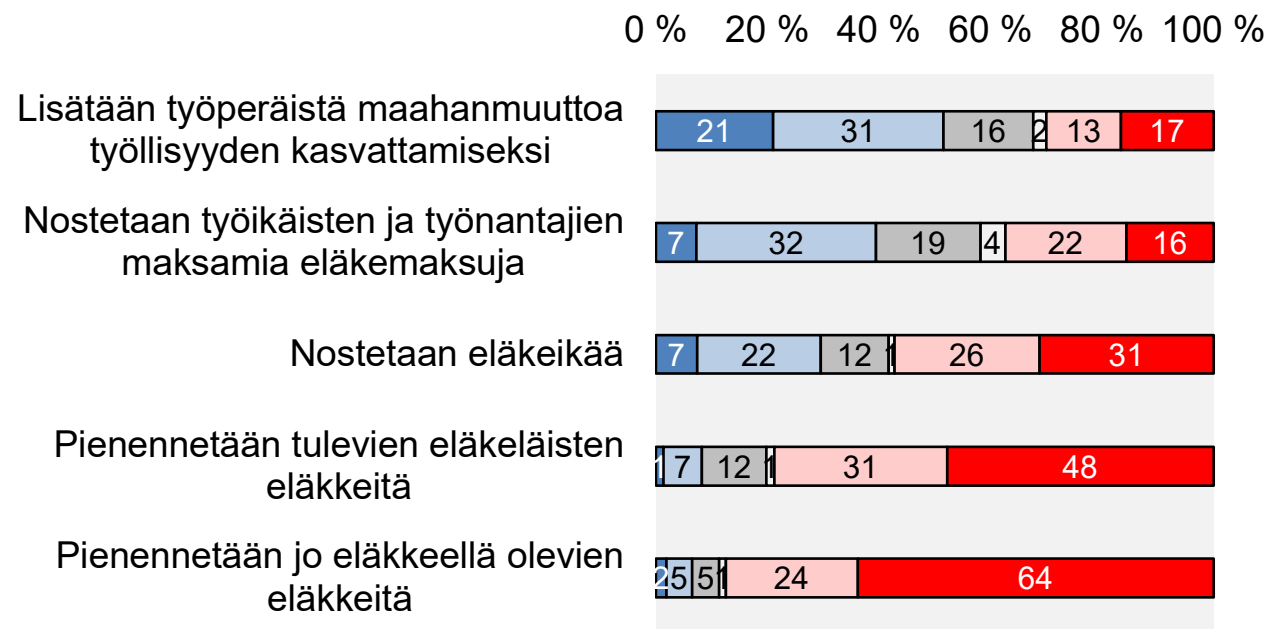

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%),

n=1003

- Täysin samaa mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – havaintoja 1

Tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa, selvästi eniten kannatusta kerännyt toimenpide on työperäisen maahanmuuton lisääminen.

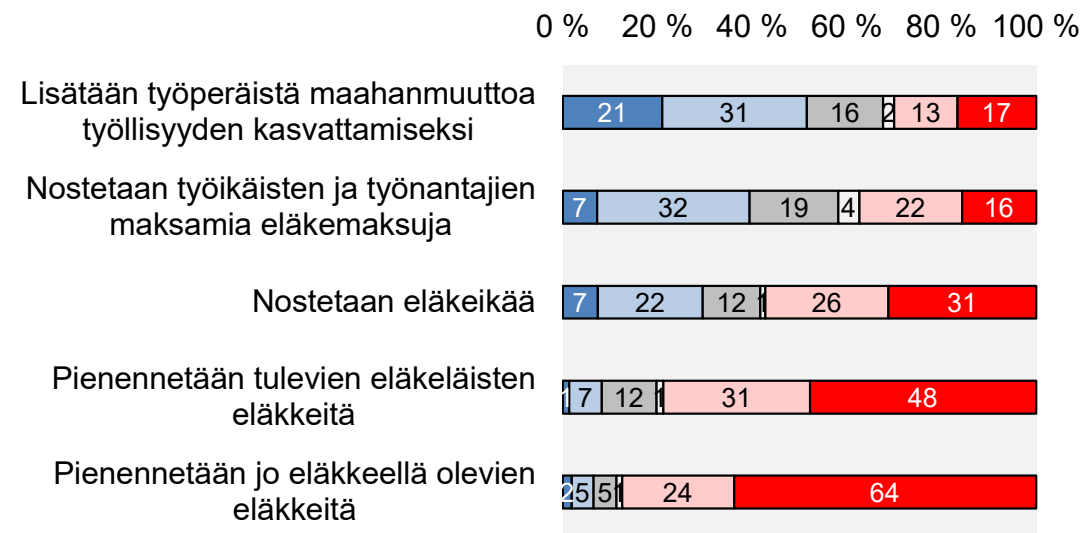
Työperäisen maahanmuuton lisääminen eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamisen keinona jakaa mielipiteitä vahvasti. Eniten suosiota tämä keino kerää korkeakoulutettujen parissa. Myös hyvätuloisten talouksien jäsenet kannattavat ehdotusta, samoin ylemmät toimihenkilöt sekä vihreiden kannattajat.

Eniten ehdotuksen kanssa eri mieltä olevia on perussuomalaisten kannattajissa, työväestössä, työttömissä, matalammin koulutetuissa sekä pienituloisissa. Perussuomalaisten kannattajista 46 prosenttia on täysin eri mieltä ja 20 prosenttia jossain määrin eri mieltä vaihtoehdon kannatettavuuden kanssa.

Pitääkö eritä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%),

n=1003

- Täysin samaa mieltä
- Jossain määrin samaa mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jossain määrin eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – havaintoja 2

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%), n=1003, 1005, 1003

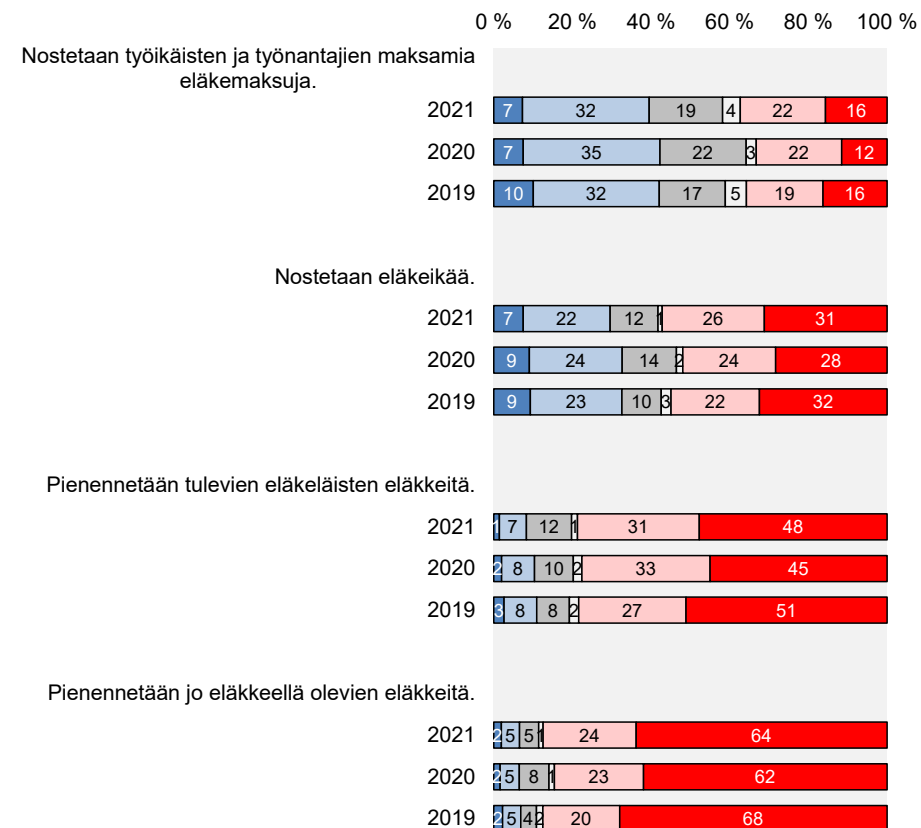
- Täysin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Muiden toimenpiteiden kannatus on säilynyt suunnilleen ennallaan.

Eläkkeiden pienentäminen ei tule valtaenemmistön mielestä kyseeseen, olipa kyse tällä hetkellä eläkkeellä olevien tai tulevien eläkeläisten eläkkeistä. Eläkemaksujen ja eläkeiän nostaminen puolestaan saavat selvästi suuremman suosion kuin eläkkeiden pienentäminen.

Eläkkeellä olevat ja yli 65-vuotiaat sekä vähemmän koulutetut ovat muita ryhmiä useammin nykyisten eläkkeiden pienentämistä vastaan.

Samat väestöryhmät erottuvat silloinkin, kun puhe on tulevien eläkkeiden pienentämisestä. Tulevien eläkkeiden pienentämistä vastustavat erityisesti naiset, yli 50-vuotiaat sekä matalammin koulutetut vastaajat.

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – havaintoja 3

Miehistä suurempi osa kuin naisista pitää eläkeiän nostamista suotavana ratkaisuna. Yli 65-vuotiaat suhtautuvat asiaan keskimääräistä suopeammin. Eläkeiän nostaminen sopisi myös monelle ylemmälle toimihenkilölle ja johtajalle, yrittäjälle, eläkeläiselle ja korkeasti koulutetulle.

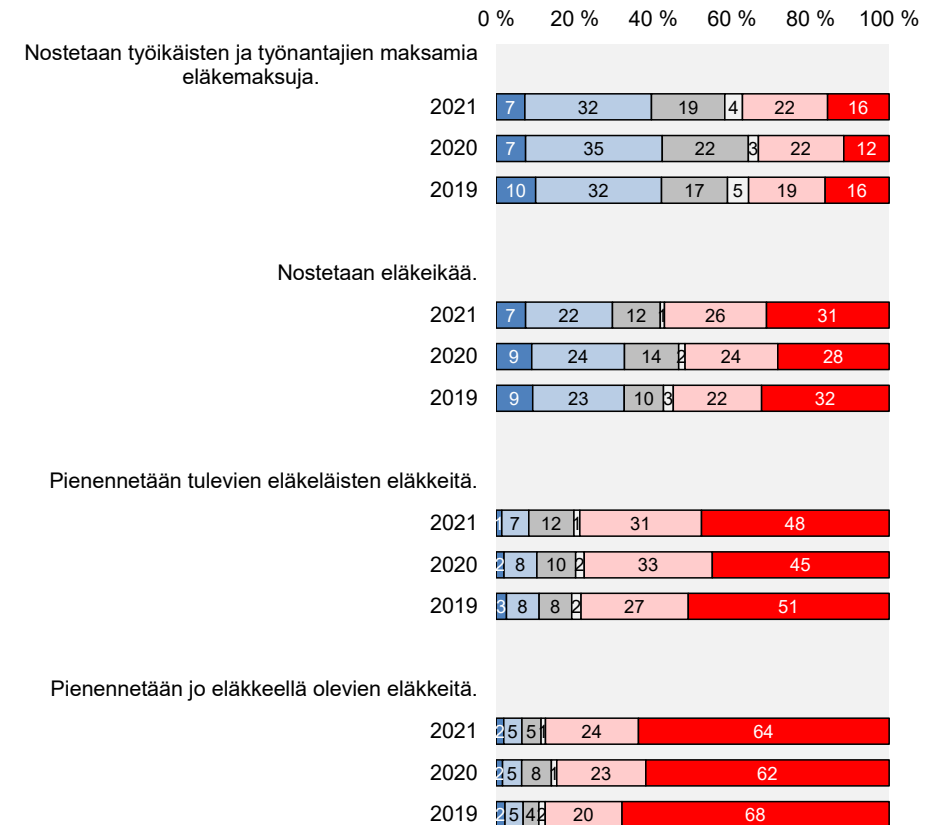
Sen sijaan alle 65-vuotiaat ja perus- tai ammatillisen koulutuksen saaneet ovat esimerkkejä niistä väestöryhmistä, jotka eivät kannata eläkeiän nostamista eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamiseksi.

Yrittäjät kannattavat harvemmin eläkemaksujen nostamista verrattuna muihin ammattiryhmiin. Heistä melkein joka toinen (48 %) on ajatusta vastaan. SDP:n ja vasemmistoliiton kannattajat taas suhtautuvat ajatukseen suhteellisen myönteisesti.

Korkeintaan peruskoulun käyneistä puolet (49 %) puolestaan vastustaa työeläkemaksujen nostamista, kun ylioppilas- tai opistotason koulutuksen tai korkeakoulun suorittaneista hieman yli 40 prosenttia pitää sitä ainakin jossain määrin kannatettavana ideana.

Pitääkö eräitä toimenpiteitä kannatettavina tilanteessa, jossa eläkejärjestelmää pitäisi rahoituksen vuoksi muuttaa (%), n=1003, 1005, 1003

- Täysin samaa mieltä
- Ei osaa sanoa
- Jokseenkin samaa mieltä
- Jokseenkin eri mieltä
- Ei samaa eikä eri mieltä
- Täysin eri mieltä

Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – parhaana pidetty vaihtoehto

Naiset, alle 25-vuotiaat ja 50–64-vuotiaat pitävät useammin työperäisen maahanmuuton lisäämistä parhaana vaihtoehtona. Samoin tekee moni uusimaalainen.

Toimihenkilöt, yrittäjät ja opiskelijat suhtautuvat työperäisen maahanmuuton lisäämiseen selvästi suopeammin kuin työväestö ja eläkeläiset.

Korkeammin koulutetut ja hyvätuloisemmat pitävät työperäisen maahanmuuton lisäämistä parhaana ratkaisuna useammin kuin matalammin koulutetut ja pienituloiset.

Eläkemaksujen korottamista parhaana vaihtoehtona pitäviä löytää keskimääräistä useammin 25–34-vuotiaiden, työväestön ja alempien toimihenkilöiden parista. Myös ammatillinen tai opistotason koulutus on yhteydessä siihen, että eläkemaksujen nostaminen tuntuu hyvältä keinolta.

Parhaana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

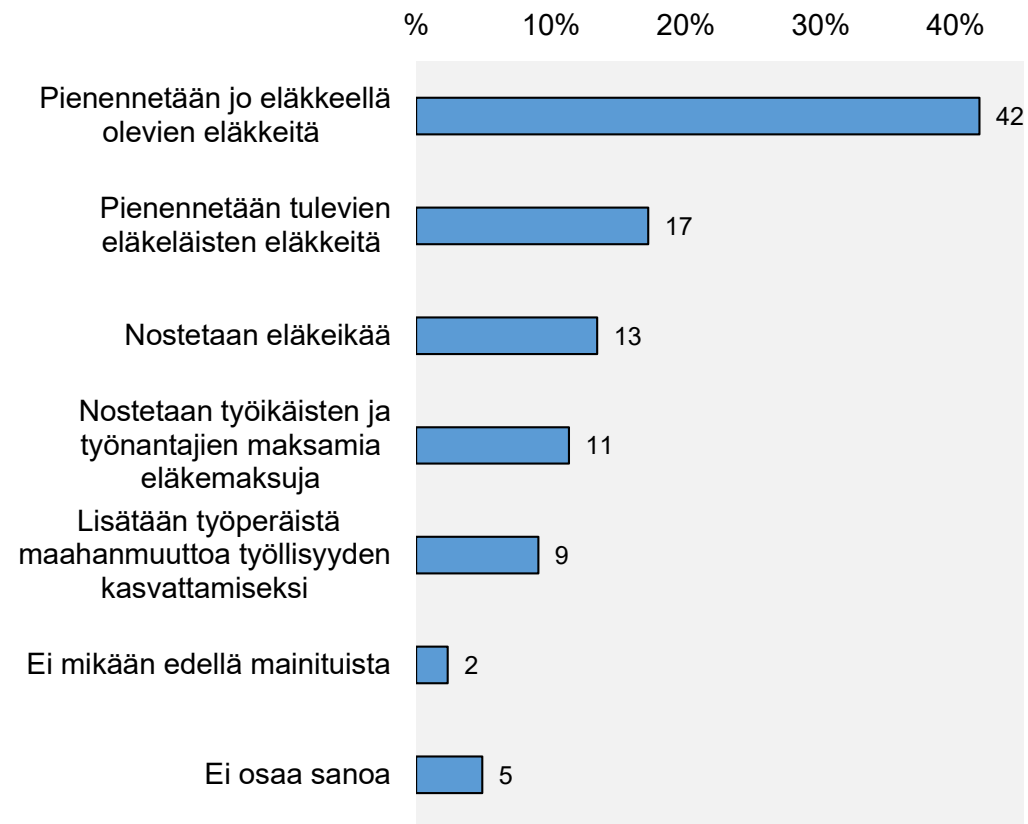
Eräiden toimenpiteiden kannatettavuus – huonoimpana pidetty vaihtoehto

Valtaosa mistä tahansa tutkituista väestöryhmistä pitää jo eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentämistä huonoimpana tapana vahvistaa eläkejärjestelmän rahoitusta.

Naisista suurempi osa kuin miehistä pitää eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentämistä huonoimpana keinona. Myös matalampituloiset sekä vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat olivat useammin tätä mieltä.

Perussuomalaisten kannattajat valitsivat jo eläkkeellä olevien eläkkeiden pienentämisen huonoimmaksi vaihtoehdoksi muita ryhmiä harvemmin.

Huonoimpana pidetty vaihtoehto eläkejärjestelmän rahoituksen vahvistamiseksi (%), n=1003

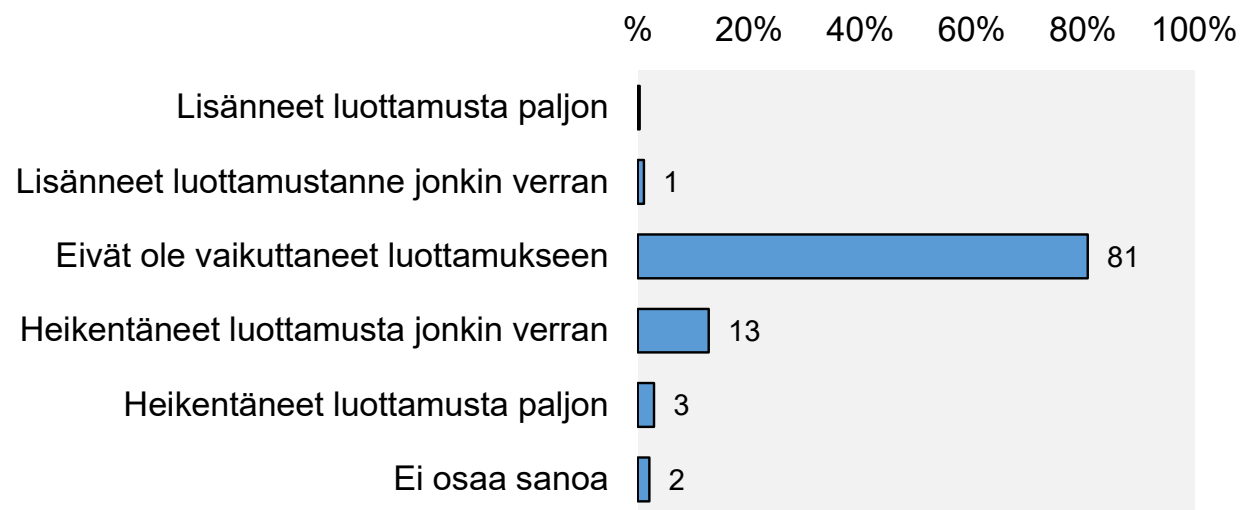
Koronapandemian vaikutukset – havaintoja

Valtaenemmistön (81 %) luottamukseen koronaviruspandemian aiheuttamilla taloudellisilla haasteilla ei ole ollut vaikutusta. Silti voi todeta, että niitä, joiden luottamusta pandemian vaikutukset ovat nakertaneet (16 %), on huomattavasti enemmän kuin sellaisia, joiden luottamus on lisääntynyt (1 %).

Ikäryhmistä alle 25-vuotiaat kokevat luottamuksensa eläkejärjestelmää kohtaan heikentyneen koronaviruspandemian seurauksena useammin kuin muiden ikäryhmien edustajat. Saman voi todeta opiskelijoista ja pienituloisista.

Kaikkiin tutkittuihin väestöryhmiin kuuluvien enemmistöt kuitenkin kertoivat, ettei tapahtunut ole vaikuttanut heidän käsityksiinsä eläkejärjestelmästä.

Koronaviruspandemian vuoksi yleiseen taloustilanteeseen kohdistuneiden haasteiden vaikutus eläkejärjestelmään kohdistettuun luottamukseen (%), n=1003

Koronapandemian vaikutukset toimeentuloon – havaintoja

Suhteellisen harva kokee toimeentulonsa heikentyneen koronapandemian takia. Neljällä prosentilla muutosta huonompaan on ollut paljon, 11 prosentilla jonkin verran, kun 85 prosenttia arvioi, ettei koronapandemia ole heikentänyt heidän toimeentuloaan. Kaikista tutkituista väestöryhmistä löytyy kuitenkin myös niitä, jotka ovat kärsineet taloudellisesti koronapandemian takia.

Yrittäjät ja opiskelijat kokevat taloudellisen toimeentulonsa heikentyneen pandemian seurauksena useammin kuin muiden ammattiryhmien edustajat. Myös pienituloisten talous on kärsinyt useammin pandemian seurauksena.

län yhteys muutokseen koetussa toimeentulossa on suoraviivainen. Mitä iäkkäämmästä henkilöstä on kyse, sitä todennäköisemmin taloudellisia ongelmia ei ole ollut. 65 vuotta täyttäneistä kolme prosenttia kertoo toimeentulon heikkenemisestä, kun alle 25-vuotiaista tilanne on tullut eteen kahdeksan kertaa useammalle (26 %).

Onko koronapandemia heikentänyt toimeentuloa (%), n=1003

